

Вяра

30.07 по еретическия, †17 юли по православния календар - Света великомъченица Марина

Страдание на света великомъченица Марина (IV в.)

*Света великомъченица
Марина. Фрагмент от
стара българска икона*

Света Марина се родила в Антиохия Писидийска от благородни родители, но не благоверни, а помрачени от езическото нечестие. Баща ѝ, Едесий, бил идолски жрец. Той дал дъщеря си Марина, останала без майка още след раждането, на кърмачка, живееща в едно село на петнадесет километра от града. Когато момичето пораснало, се оказало, че то било прекрасно по тяло и още по-прекрасно по душа: то се отличавало с благоразумие и с добронравие. Тъй като по това време било повдигнато гонение срещу християните,

иереите и клириците, учители на Божието слово, се криели поради страх от мъчителите, едни в пустините и в планинските пещери, други между простолюдието в селата, облечени като просяци, но където можели, поучавали, макар и тайно, на святата вяра и обръщали мнозина от езическата заблуда към Христа.

Случило се така, че и Марина, дванадесетгодишно момиче, чула от един Божий човек слово за Иисуса Христа, истинния Бог, как Той се въплътил от Светия Дух в утробата на Пречистата Дева и се родил от Нея, като запазил девството ѝ ненакърнено, как направил много чудеса и пожелал доброволно да пострада, заради спасението на хората; умрял, възкръснал, възнесъл се на небето и приготвил безкраен живот и слава, и вечно Царство за вярващите в Него и обичащите Го. Като чула това, благоразумната девойка Марина повярвала в Христа и сърцето ѝ се разпалило от божествена любов, така че **тя не говорела и не мислела за нищо друго, а само за Иисуса Христа**; или пък, където чуела да се говори за истинния Бог, натам насочвала цялото си внимание. И така, като повярвала в Него със сърцето си, не се срамувала да Го изповядва и с уста, въпреки че още не била кръстена, поради липсата на християнски свещеник, който би могъл да я кръсти. И Марина пожелала да пролее кръвта си заради Христа и да се кръсти в нея, като в кръщелен купел, както била чувала за много свети мъченици от двата пола, че се кръщавали в кръвта си тези, които са положили душите си за Господа; тя искала да им подражава.

Едесий, като узнал, че дъщеря му Марина повярвала в Христа, я намразил и престанал да я счита за своя дъщеря, а се отнасял с нея като с чужда; а девицата възложила цялата си надежда на небесния Отец. Когато навършила петнадесет години, веднъж излязла на полето да наглежда овцете на баща си, които пасели там. Случило се така, че на пътя срещнала

владетеля на източните области, на име Олимврий, жесток мъчител на християните, който отивал в Антиохия; като видял красивата девойка, областният управител бил поразен от необикновената красота, на мига се увлякъл по нея и намислил да я направи своя съпруга. Той се спрял и започнал да разпитва девойката:

- От кой род си, девойко, чия дъщеря си и как се казваш, кажи ми истината за себе си. Виждам, че си много хубава; ако родителите ти са свободни, ще встъпя с теб в законен брак, а ако си нечия робиня, ще те откупя и ще те взема при себе си.

А девицата, като се отличавала с целомъдрие още повече, отколкото с красотата си, кротко отговорила, чия дъщеря е и как се казва; не скрила и това, че е Христова рабиня, вярва в Единия Бог, Създател на небето и на земята, съединена е с Него със сърдечна любов и не желае друг жених. Като чул, че е християнка, областният управител, на когото било дадено разрешение да измъчва християните, заповядал на войниците си да я вземат със себе си и да я заведат в града, но без грубости: от моминските благоразумни слова той още повече я обикнал и се надявал, че чрез заплахи за мъчения бързо ще я отклони от Христа и ще я уговори да встъпи в брак с него. А девицата, водена от войниците, се молела на всеослушание на Бога, като казвала:

- Господи Иисусе Христе, Боже мой! Не ме оставяй и не давай душата ми да погине! Нека не ме надвият враговете ми, нека не се оскверни слухът ми от лукавите им речи, нека умът ми не отстъпи пред скверните им съблазни, нека сърцето ми не се плаши от техните страшни закани! Не допускай вярата ми да бъде хвърлена в кал и тиня, за да не се зарадва за мене ненавиждащият доброто дявол, но ми изпрати помощ от висотата на Твоя престол, дай ми премъдрост, отвори устата ми, така че, подкрепена с Твоята сила и умъдрена от Твоята

благодат, без страх да отговарям на въпросите на мъчителя!
Да, мой Господи, погледни сега с милост; ето аз съм като овца
сред вълци, като птица сред ловци и като риба в мрежа; ела и
ме избави от вражеските козни!

Така се молела светицата по пътя, докато стигнали до град
Антиохия Писидийска.

Като пристигнал в града, областният управител, първо,
според нечестивия си обичай, принесъл жертви на скверните
си богове, принесъл тържествена похвала на своите царе,
хванал каквито намерил християни и ги хвърлил в тъмница, за
да ги пазят до изтезанията. А девицата Марина поверил на
няколко знатни жени, за да я пазят. На следващия ден, като
организирай тържествен съд, заповядал да доведат за разпит
първо света Марина; той постоянно мислел за нея. Довели
девойката, а той гледал със сладострастие необикновената
красота и все повече и повече се разпалвал от плътска любов
към нея. После започнал да говори с коварство:

- Прекрасна девице, всички богове знаят как жаля твоята
младост и щадя младото ти тяло, цъфтящо от красота. За това
те моля, послушай ме, принеси жертва на боговете и ще бъдеш
добре: веднага ще получиш голямо имущество, ще станеш
богата, ще станеш по-щастлива от всички твои връстнички и
ще се ползваш с най-голяма чест сред жените в този град.

Света Марина отговорила:

- Аз съм се научила да изповядвам небесния Отец и Неговия
единороден Син, и Пресветия Дух, Един Бог в Троица, Истинен
и Жив, и съм свикнала на Него да се покланям и на Него да
принасям винаги жертва на хвала, и няма да се покланя на
богове, които не познавам, и няма да им принеса жертви: те са
бездушни, безчувствени и не познават самите себе си; те не
знаят, почитат ли ги, или ги безчестят. Няма да им отдам

такава чест, каквато подобава на моя Създател!

Управителят казал:

- Так те моля, Марина, послушай ме, почети непобедимите богове; те добре знаят, че ако послушаш съвета ми, веднага, пред очите на всички граждани, ще бъдеш удостоена с голяма чест: аз ще те взема за жена, всички ще те уважават като моя възлюбена съпруга, ще ти дам почит и слава, а ти ще ми донесеш радост и ще усадиш моя живот! А ако не ме послушаш и отхвърлиш любовта ми към теб, знай, че ще те сполети голямо зло: ще ме принудиш, макар и да не искам това, да те измъчвам и да погубя твоята красота, здраве и сладък живот; ти ще се подложиш на жестоки, нетърпими мъчения и ще загинеш от огън и желязо!

Светицата отговорила:

- Не се надявай, управителю, да замениш вярата ми в Христа за вашето безверие нито с ласки, нито със заплахи: аз съм вярна рабиня на моя Владика, пострадал доброволно заради мен. Ако заради мен Той е претърпял разпъване на кръст и смърт, без да щади Своего пресвято тяло, прието от Пречистата Дева Мария, то и аз съм длъжна заради Него да страдам по всякакъв начин и да умра, без ни най-малко да щадя своето грешно тяло и здравето си. Не мисли, че ще ме уплашиш с твоите закани: аз съм готова на всякакви мъки и на смърт. Този, на Когото се надявам, ще ми даде сила! А това, което ми говориш - за съпружество, почит, слава и богатство, всичко това за мен е противно и мерзко. Нима ще оставя Безсмъртния си Жених - Христос, Небесния Цар, и ще встъпя в брак със **смърдящо куче с мъртва душа**? Никога!

Като чул тези смели думи на света Марина, областният управител се раздразнил, оскърбил се, силно се разгневил и в същия миг, като сменил любовта с вражда и ненавист,

заповядал да свалят дрехите от Христовата невеста, наредил да я поставят на земята и да я бият с тояги без пощада. Дълго били светицата без милост. Моминското ѝ тяло се разкъсвало от рани и кръвта течала на струи от раните, като обагряла земята. Като гледали това, хората се изпълвали със състрадание към нея, за това, че така жестоко мъчат такава красива девойка, и мнозина плачели. А глашатаят викал:

- Марина, принеси жертва на боговете, не погубвай напразно красотата си и не се лишавай преждевременно от този сладък живот!

Но мъченицата, като повдигнала към Бога духовните си очи, се молела, просейки помощ свише и укрепване в страдалческият подвиг; подкрепяна от Христовата благодат, тя не чувствала болка при мъченията: сякаш раните били не върху нейното, а върху чуждо тяло. Някои от народа ѝ казвали:

- Момиче, защо сама погубваш красотата си? Защо не се подчиниш? Виж колко е жесток съдията, той ще те погуби и паметта за тебе ще изчезне от земята; ние те съжаляваме!

А светицата силно им отговорила с упрек:

- **Лукави съветници, зли помощници, вие се стараете да ме съблазните!** Както древната змия в рая е дала лукав съвет на Ева, така и вие сега ме съветвате да се отрека от моя Бог; **махнете се от мен беззаконници:** няма да ме съблазните, тъй като от цялата си душа съм предана на Христа!

После, когато палачите престанали да я бият, мъчителят казал на мъченицата:

- Марина, това е само началото и ако продължаваш да упорствуваш в непокорството си, ще изпиташ още по-големи мъки.

Светицата отговорила:

- Прави всичко, което е угодно за теб и на твоя баща дявола; аз не обръщам внимание на мъките, тъй като ми помага Христос, Който скоро ще посрами цялото ваше лукавство!

Управителят още повече се разгневил и заповядал да я приковат с гвоздеи към една дъска и да стържат тялото ѝ с железни тризъбци. А тя, като повдигнала очи към небето, казала:

- Враговете ми са ме обкръжили и замислят зло против мен, но Ти, Господи мой, погледни към мен и ме помилуй, изпрати ми на помощ животворящия Си Дух. Нека Той ме умъдри да изповядвам Твоето пресвято име до последното си издихание, нека ми даде сила мъжествено да противостоя на дявола и на неговите слуги, за да ги победя и да ги посрамя, удостой ме да бъда образец за тези, които Те обичат и пазят девството си заради Теб, за да застана заедно с тях от дясната страна по време на Твоя праведен съд!

Така се молела светицата, а жестоките слуги на жестокия мъчител, като човекоядци, все по-силно разкъсвали с тризъбците тялото на светицата, кървави парчета плът падали от тялото на земята, така че се виждали голите ѝ кости. Управителят не можел да гледа такова мъчение; той закрил лицето си и се обърнал, а всички присъстващи се изумили от търпението на светицата. После мъчителят отново я заговорил:

- Марина, докога ще упорстваш? Ето, вече и тялото ти е разкъсано; дори и сега, съгласи се да принесеш жертва на боговете, за да не погинеш съвсем.

Мъченицата отговорила:

- Мерзко куче! Свиня! Ти поглъщаш човешко месо, а се

преструваш на милосърден, все едно, че ме съжаляваш! Аз самата не се съжалявам заради Христос, Който не пощади Себе Си, но заради мен се предаде на още по-големи мъки. Ако послушам твоя безумен съвет и пощадя тялото си, как ще се увенчае душата ми в Небесното Царство?

След това управителят заповядал да свалят мъченицата от гвоздеите и да я затворят в особена тъмница, дълбока и мрачна, пълна с всякакви бесовски страшилища, където били заключвани осъдените на смърт.

Като седяла сама в тази тъмница (тогава там нямало други осъдени), светата мъченица се молела на Бога с душевна топлина, като викала от дълбините на сърцето си:

- Боже Вишни, пред Теб предстоят със страх всички небесни сили, и всички начала и власти треперят пред лицето Ти, и всяко създание се запазва, изменя и обновява чрез Твоята всемогъща сила. Ти, Владико, погледни от небесната висота, от престола на Своята слава, към мен - смирената, непотребна и недостойна Твоя рабиня: на Тебе се надявам, към Тебе прибягвам и страдам заради Твоето име. Погледни, Добросърдечни, и изцели тялото ми, изпонаранено като разкъсана дреха, обнови душата ми и я запази за Твоето царство. Дай ми да победя и да потъпча моя враг, тъй както се тъпче пясък под краката, за да унищожа силата му с Твоята непобедима помощ и да се прослави в мен Твоето пресвято име във вековете.

Настъпила нощта, а светицата продължавала да се моли на Бога. Тогава дяволът се осмелил да изплаши мъченицата с бесовско мечтание; Бог допуснал това за още по-голяма прослава на Своята угодница. Внезапно тъмницата се разтресла, появила се някаква мрачна светлина, като че ли от огън в дим; след това се появил дяволът във вид на пъстър, грамаден и страшен змей, а тялото му, доколкото се виждало,

било обиколено и опасно от множество малки змии и ехидни. Змеят страшно свистял и като зеел с огромната си лакома уста, излъчвал нетърпима смрад. Той обиколил около мъченицата, внушавайки ѝ страх и ужас; после разтворил мерзката си паст, нападнал светицата и я захапал за главата, като се мъчел да я погълне. Изглеждало, че мъченицата е погълната от змея, както някога пророк Иона от кита, обаче тя не се отчаяла и не се усъмнила, но като устремила целия си ум в Бога, се осенила с кръстния знак и в същия миг видяла, че утробата на змея се разпръснала, а самата тя се избавила от него и била цяла и невредима; в същото време изчезнало цялото бесовско страшно привидение: земята се разтворила, погълнала змея и всички змии заедно с него и ги запокитила в ада, а светата мъченица била осияна от небесна светлина. Като погледнала нагоре, тя видяла, че покривът на тъмницата се разтворил и върху нея падат отгоре като че слънчеви лъчи; тя видяла и голям кръст, сияещ с неизказана светлина, а над кръста - гълъбица, бяла като сняг, която проговорила с човешки глас:

- Радвай се, Марина, разумна Христова гълъбице, за това, че победи злия враг! Радвай се и се весели, дъще на горния Сион, че настъпи денят на твоето веселие, когато заедно с мъдрите деви ще влезеш в нетленния чертог на безсмъртния Жених, небесния Цар!

При тези думи на гълъбицата неизказана радост и сладост обхванали Марина, разкъсаното ѝ тяло започнало да заздравява и тя самата почувствала, че раните ѝ зарастват, язвите ѝ се покриват с кожа, болката и безсилието изчезнали и тя отново, както и преди, станала съвършено здрава и с прекрасно тяло. Тя радостно благодарила на Бога:

- Благославям Те, Владико, и Те прославям, Господи, Боже мой; възхвалявам Твоето име за това, че Ти се съжали над мен,

посети ме, изцели тялото ми, укрепи душата ми и не ме предаде в ръцете на враговете ми, но като ми показва ужасния им вид, ги захвърли в най-дълбоката бездна и изпъди от мен ужаса от тях; а сега, като се радвам и се веселя в Тебе, моя Бог и Спасител, Те моля, Благословен Човеколюбче, сподоби ме с банята на светото кръщение, така че, умита с кръв и вода, да стана достойна да вляза в Твоя небесен чертог със светите деви, Твоите невесты, защото Си благословен во веки!

В такива видения и откровения и в такова тържество и радост Марина прекарала цялата тази нощ, докато не започнал денят и не настъпило времето на последния подвиг.

С настъпването на утрото управителят Олимврий отново започнал своя несправедлив и нечестив съд. Целият народ се събрал за зрелището. Било заповядано да доведат мъченицата за разпит. Като я видял със светло лице, съвсем здрава и невредима, дори и без следа от вчерашните рани, управителят силно се удивил и мълчал в изумление, като недоумявал как тази мъченица, изпонаранена вчера, за една нощ съвършено оздравяла. И народът се удивявал на това чудесно изцеление: едни превъзнасяли Христовата сила, а други го обяснявали с вълшебство. После управителят, като отворил с труд устата си, започнал да говори на светицата:

- Марина, виждаш как нашите богове се грижат за теб! Те се смилиха над твоята младост и красота и те изцелиха от раните ти. Трябва и ти, в знак на благодарност за полученото от тях благодеяние, да им принесеш жертви; и още повече, ти трябва да бъдеш подражателка и приемница на твоя баща: той служи на боговете в сана на жрец и ти трябва да станеш жрица и да им служиш през целия си живот.

Светицата отговорила:

- Не ми прилича да оставя моя Истинен и Жив Бог и да

служи на вашите лъжливи и мъртви богове; обратно, ти трябва да познаеш Единия небесен Бог и да повярваш в Него, след като видя Неговата сила върху мен: ти вчера разкъса тялото ми на части, а днес Той изведнъж ме направи здрава и невредима! Той е Всемогъщ лекар на човешките души и тела!

Ожесточеният управител отново заповядал да изтезават светицата. Отново я окачил на дърво, донесли запалени свещи и започнали да опалват гърдите и хълбоците ѝ; а тя, като се вгълбила в себе си, се молела на Бога в дълбината на сърцето и мълчаливо търпяла; тя била обгорена като въглен и разкъсана на парчета като месо за ядене. И когато, едва жива, я свалили от дървото, казала високо:

- Господи! Ти ме удостои заради името Ти да премина през огън, удостой ме да мина и през водата на светото кръщение и умита от греховете, ме въведи в Твоя покой.

А мъчителят, като чул, че мъченицата споменала за вода, казал:

- Иска да пие, нещастницата; трябва да я напоим!

И заповядал да докарат огромна каца с вода и да хвърлят в нея вързаната мъченица, за да я потопят там и да я удавят. Когато слугите я хванали, за да я хвърлят във водата, тя извикала високо:

- Господи Иисусе Христе, Който освобождаваш от оковите, развързваш връзките на смъртта и на ада и повдигаш от гробовете със знака на Божествената Си сила! Погледни към Твоята рабиня и развържи връзките ми! И нека тази вода стане за мен желаното свето кръщение за раждане във вечния живот, така че, като съблека ветхия човек, да се облека в новия и да се явя в Твоя чертог при Тебе в брачна одежда!

Докато мъченицата се молела така, слугите я хвърлили в

кацата, започнали да я потапят под водата и да я давят. Но изведнъж земята се разтърсила и връзките, с които била вързана мъченицата, се развързали, а слугите, обхванати от ужас, избягали от кацата; над главата на мъченицата засияли лъчите на неизказана светлина и отново се появила видяната преди от нея бяла гълъбица, спускаща се отгоре, подобно на слънце, със златен венец в устата; тя кръжала над главата на мъченицата, докосвала я с краката си и отново литвала нагоре. Това видение било забелязано не само от светицата, но и от някои от присъстващите, които били достойни: мнозина от народа били тайни християни и се удостоили да го видят. А светицата стояла във водата, без да потъва, пеела, славела и благославяла великото име на Пресвета Троица, Отец и Син, и Свети Дух. После над светицата се появил огнен стълб, стигащ до небето, а на стълба имало кръст, като че кристален, от който излизали светли лъчи; гълъбицата литнала и кацнала на върха на кръста. Дошъл глас свише и всички го чули:

- Мир на тебе, невесто Христова, Марина! Сега ти ще приемеш неувяхващия венец на добродетелта от ръката Господня и ще починеш в небесното Царство заедно със светиите.

Като чули този глас и като видели, че мъченицата излязла от водата здрава, без никаква следа от обгарянията, невредима телом и прекрасна, в същия миг голямо множество мъже и жени повярвали в Христа, открито се признали за християни и изглежда били готови на смърт за Христа. Управителят се ужасил като видял, че толкова много хора се обърнали към Христа и недоумявал какво да направи. После, разярен, извел срещу народа въоръжената с мечове войска, която била при него, и заповядал да посекат всеки, който слави Христовото име. Тогава всички неверни или страхливи от народа се разбягали, а тези, които вярвали истински, сами отивали под меча. И паднали убити около петнадесет хиляди човека - мъже

и жени, които като се кръстили в кръвта си и като се очистили от всички грехове, влезли в радостта на своя Господ, увенчани с мъченически венци. След това управителят заповядал да посекат с меч и мъченицата. Когато извели мъченицата на мястото на посичането, тя помолила тези, които я водели, малко да почакат, и като се обърнала към вървящия след нея народ, убеждавала всички да познаят Единия Истинен Бог, Твореца на всичко и да оставят бесовската заблуда и гибелта на идолопоклонството. След това започнала да се моли и се молила дълго за всички; изведнъж земята се разтърсила, всички били обзети от страх и мнозина паднали от страх на земята; паднал и палачът. Нашият Господ Иисус Христос се явил със свети ангели на Своята невеста, като я призовавал в Своя покой и прострял ръце, за да приеме душата ѝ. А тя, като се зарадвала неизказано, накарала палача по-бързо да изпълни това, което му било заповядано. Тя подложила честната си глава под меча и била обезглавена, а душата ѝ била взета от ръцете Господни и занесена в небесните селения. Така, на седемнадесети юли света великомъченица Марина завършила мъченическия си подвиг. А страданието описал един очевидец - Божият раб Теотим, който видял цялото мъчение и се удостоил да бъде зрител на тези видения, които били явени на светицата; той предал това на верните за душевна полза, в чест и памет на възлюбената Христова невеста Марина и за слава на Човеколюбеца Христос, нашия Спасител, на Когото с Отца и Светия Дух и от нас нека бъде чест и слава, сега и навеки. Амин.

Тропарь великомученицы Марины

глас 4

Агница Твоя, Иисусе, Марина/ зовет велиим гласом:/ Тебе, Женише мой, люблю,/ и, Тебе ищущи, страдальчествую,/ и сраспинаюся, и спогребаяюся крещению Твоему,/ и стражду

Тебе ради,/ яко да царствую в Тебе,/ и умираю за Тя, да и живу с Тобою,/ но яко жертву непорочную приими мя, с любовью пожержуюся Тебе. / Той молитвами,/ яко Милостив, спаси души наша.

(Перевод: Агница Твоя, Иисусе, Марина взывает громогласно: «Тебя, Жених мой, люблю, и, Тебя ища, страдаю, и распинаюсь и погребаясь с Тобою в Твоем крещении, и терплю муки за Тебя, да царствую в Тебе, и умираю за Тебя, чтобы и жить с Тобою; но, прими меня как жертву непорочную, с любовью принесенную Тебе!» По ходатайствам ее, как Милостивый, спаси души наши.)

Ин кондак великомученицы Марины

глас 3

Марина днесь вражию главу сокрушает,/ победы венец с Небесе приемши. / Егоже бо пророцы удержати не возмогоша,/ того она, связавши, уязви. / Сего ради показася мучеником украшение, вкупе же и похвала.

(Перевод: Марина сегодня главу врага сокрушает (Быт.3:15), получив венец победы с Небес. Того, кого и пророки остановить не могли, она, связав, поразила. Потому стала украшением мучеников, вместе с тем и их славой.)

Кондак великомученицы Марины:

Девства добротами преиспещренна дево, нетленными венцы венчалася еси Марино: кровьми же мученичества обагрена, чудесы просветившись исцелений, благочестно мученице прияла еси почеть победы твоего страдания.

(Преукрасена с хубостта на девството, дево, си се увенчала с нетленни венци, Марино; обагрена с кръвта на мъченичеството, просветила се от чудесни изцеления,

*благочестно си приела победни почести за твоите
страдания.)*

ЧЕТИ-МИНУТЕ

{{_LINK1_}}